

Войт та ін. – Днепр: ДУАН, Монолит, 2018. – 209 – 275 с. -режим доступу-
<http://ir.duan.edu.ua/bitstream/123456789/1500/3/%d0%a2%d0%9e%d0%9c%203.pdf>.

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ЗАКЛАДІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Віктор Стрельніков,

*д. пед. н., професор, професор кафедри філософії і економіки освіти,
Полтавська академія неперервної освіти імені М. В. Остроградського*

Пошук шляхів удосконалення підвищення кваліфікації педагогічних працівників у закладі неперервної освіти об'єктивно викликаний необхідністю вироблення філософських засад неперервної освіти вчителів, що має гарантувати високий рівень їхньої професійної компетентності і професійного розвитку. Шляхи удосконалення підвищення кваліфікації педагогічних працівників у закладі неперервної освіти чітко не визначені, це й зумовлює актуальність теми дослідження.

Удосконалення неперервної освіти педагогів привертає увагу багатьох вітчизняних дослідників, які вбачають шлях забезпечення продуктивності неперервної освіти на основі врахування її професійної спрямованості, специфіки особистості споживачів освітніх послуг, його інтересів, схильностей і здібностей (Н. Батечко [1], Л. Лебедик [2–7; 11–13], С. Лейко [8], Л. Ворона, І. Калініченко, Л. Оліфіра, С. Шара [13] та ін.).

Шляхи удосконалення підвищення кваліфікації педагогічних працівників у закладі неперервної освіти є втіленням основних принципів побудови підвищення кваліфікації, які виконують регулятивну функцію. До шляхів удосконалення підвищення кваліфікації відносимо:

- забезпечення цільового призначення курсів підвищення кваліфікації;
- утілення комплексної, інтегрованої і окремої дидактичної мети курсів підвищення кваліфікації;
- забезпечення зворотного зв'язку;
- забезпечення взаємопов'язаності знань з досвідом слухачів курсів підвищення кваліфікації [9, с. 230; 10, с. 164].

Проаналізуємо можливості кожного з виокремлених шляхів підвищення кваліфікації педагогічних працівників для удосконалення цього процесу.

Шлях забезпечення цільового призначення курсів підвищення кваліфікації вимагає, щоб наповнення компетентісно-орієнтованої інформації відбувалося на основі дидактичної мети: для досягнення пізнавальної мети (нові фахові знання) інформація будується за гносеологічною ознакою; для досягнення мети діяльності (нові знання технологій, методичні знання), застосовується операційний підхід подачі інформації, створюються змістові модулі операційного типу [2, с. 215–219; 9, с. 230; 10, с. 162–163].

Шлях утілення комплексної, інтегрованої і окремої дидактичної мети курсів підвищення кваліфікації визначає структуру програми означених курсів підвищення кваліфікації вчителів: комплексну дидактичну мету реалізують

усі змістові модулі програми; інтегровані дидактичні цілі забезпечуються конкретними модулями модульної програми; окремі цілі реалізуються відповідним окремим елементом курсів підвищення кваліфікації – окремою лекцією чи практичним заняттям [2, с. 215–219; 9, с. 231; 10, с. 163].

Шлях забезпечення зворотного зв'язку вимагає, щоб процес засвоєння знань був керованим і контрольованим: створювалися можливості зворотного зв'язку зі слухачами курсів, кожен модуль забезпечувався засобами прямого контролю для перевірки рівня готовності слухача курсів до засвоєння матеріалу модулю; застосовується поточний – у кінці кожного елемента, проміжний і узагальнювальний контроль – у кінці модуля; поточний і проміжний контроль здійснюється у вигляді самоконтролю; також поточний і проміжний контроль виявляють своєчасно ті частини матеріалу курсів, які слід повторити чи глибше засвоїти; вихідний узагальнювальний контроль показує рівень засвоєння модуля; у випадку виявлення недостатності засвоєння слухачеві курсів слід повторити матеріал [4, с. 154–158; 8, с. 260–267; 9, с. 231; 10, с. 163].

Шлях забезпечення взаємопов'язаності знань з досвідом слухачів курсів підвищення кваліфікації передбачає розгляд сукупності стійких зв'язків, які забезпечують цілісність досвіду об'єкта курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників; курси підвищення кваліфікації педагогічних працівників відбуваються за узгодженими, а не за ізольованими модулями – взаємопов'язані знання легше засвоюються і утримуються; установлення зв'язків між модулями, що сприяє досягненню належної науковості змісту курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, що проявляється у чіткому викладі, систематичності, логічній послідовності побудови системи внутрішніх взаємозв'язків модулів курсів; забезпечення логічної структури матеріалу курсів як сукупності стійких і впорядкованих логіко-дидактичних зв'язків між елементами і модулями курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників; наявність логіко-дидактичного зв'язку між елементами і модулями курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, яка означає, що засвоєння одного елемента і модуля курсів базується на знанні інших елементів; втілення внутрішньо-предметного структурування курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників у структурно-логічних схемах; акумулювання інформаційного і методичного матеріалу не лише в системі модулів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, а й в упорядкуванні її елементів і функціональних частин, адже чим чіткішою є ієрархія логічної конструкції, тим вищою є її інформативність [9, с. 232].

Отже, важливо дотримуватися виділених шляхів удосконалення підвищення кваліфікації педагогічних працівників у закладі неперервної освіти: забезпечення цільового призначення курсів підвищення кваліфікації; утілення комплексної, інтегрованої і окремої дидактичної мети курсів підвищення кваліфікації; забезпечення зворотного зв'язку; забезпечення взаємопов'язаності знань з досвідом слухачів курсів підвищення кваліфікації. Їх використання у процесі неперервної освіти педагогічних працівників на засадах компетентного підходу стимулюватиме їх до педагогічної творчості, розвитку і саморозвитку професійної майстерності, сприятиме глибокому і повному засвоєнню фахових знань. Перспективи подальших розвідок у цій проблематиці вбачає-

мо у реальній побудові філософських засад компетентнісного підходу у неперервній освіті педагогічних працівників.

Список використаних джерел:

1. Батечко Н. Г. Сучасні підходи до формування змісту підготовки майбутніх викладачів вищої школи в умовах магістратури. *Педагогічний процес: теорія і практика*. К. : ЕДЕЛЬВЕЙС, 2013. Вип. 4. С. 5–21.
2. Лебедик Л. В. Дидактичні принципи формування ІКТ-компетентностей майбутніх учителів математики у процесі фахової підготовки. *Фізико-математична освіта : науковий журнал*. 2017. Вип. 3(13). С. 215–219.
3. Лебедик Л. В. Компоненти структури підготовленості викладачів вищої школи до проектування дидактичних систем. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи* : зб. наук. праць / ред. кол.: акад. І. Ф. Прокопенко (голов. ред.) та ін. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2017. Вип. 49. С. 80–95.
4. Лебедик Л. В. Компетентнісний підхід до проектування системи підготовки викладачів вищої школи в умовах магістратури. *Дидакал* : часопис / О. Ільченко (гол. ред.). Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2017. Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. із міжнар. участю «Інноваційність в освіті: пошуки і перспективи розвитку», 22–23 листоп. 2016 р. Вип. 17. С. 154–158. URL : <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/8758>
5. Лебедик Л. В. Компетентнісний підхід у підготовці викладачів вищої школи до проектування дидактичних систем в умовах магістратури. *Педагогічні науки*. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2016. Вип. 66–67. С. 53–58.
6. Лебедик Л. Модель педагогічної компетентності майбутніх магістрів економіки в контексті компетентнісного підходу. *Інноваційні технології розвитку особистісно-професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти* : зб. наук. пр. Суми: КЗ СОІППО, 2019. URL : <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/7996>
7. Лебедик Л. В. Підготовка магістрів із соціальної роботи на основі компетентнісного підходу. *Дидакал* : часопис. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2021. № 21. 366 с. С. 16–18.
8. Лейко С. В., Стрельніков В. Ю. Принципи формування математичної компетентності майбутніх інженерів-будівельників у процесі фахової підготовки. *Витоки педагогічної майстерності*. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2014. Вип. 14. С. 260–267.
9. Стрельніков В. Ю. Філософія компетентнісного підходу у неперервній освіті вчителя. *Лише той Учитель, хто живе так, як навчає* : матеріали Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. з міжнар. участю, присвяченої Всесвітньому дню філософії (Полтава, 17 листоп. 2022 р.) / уклад. : Л. Литвинюк, М. Чиркова. Полтава : ПАНУ, 2023. 298 с. С. 229–234. URL: <http://pano.pl.ua/nml/elektronni-vydannia-poippo>
10. Стрельніков В. Ю. Філософія проектування випереджувальної післядипломної педагогічної освіти на засадах компетентнісного підходу. *Інноваційні технології розвитку особистісно-професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти*: зб. наук. статей у 3-х ч. / За заг. ред. О. В. Зосименко, Г. Л. Єфремова. Суми, 2020. Ч. 1. С. 160–167. URL : <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16837>

11. Lebedyk L. Planning technologies for the preparation of high school teachers based in the experience of European countries : *Study of problems in modern science: new technologies in engineering, advanced management, efficiency of social institutions*. Monograph: edited by Shalapko Yuriy, Wyszowska Zofia, Musial Janusz, Paraska Olga. Bydgoszcz, Poland : University of Technology and Life Sciences, 2015. P. 749–760.
12. Lebedyk L. Professional competence of masters of pedagogics higher school. *Theory and Practice of Contemporary Management* : Materials of I International Scientific-Practical Conference, (Batumi, 17-18 October, 2014) / , p.h. Tbilisi, Universal, 2014. P. 292–296.
13. Svitlana O. Shara, Larisa I. Vorona, Iryna O. Kalinichenko, Lesia V. Lebedyk and Larisa M. Olifira. The formation of the humanistic position of the student in the educational process. *Journal of Intellectual Disability. Diagnosis and Treatment*. 2020. Volume 8. № 3. pp. 472–484. DOI: <https://doi.org/10.6000/2292-2598.2020.08.03.25>

ПРИНЦИП СОЦІАЛЬНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ ЯК ОСНОВА ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ

Геннадій Аванесян

*доцент кафедри правознавства та фінансів,
Полтавський інститут економіки і права*

Анна-Марія Дерюга

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 081 „Право”,
Полтавський інститут економіки і права*

Принципи права – це основні засади, підґрунтя, першооснова системи кожної галузі права. Головне призначення принципу як явища є визначення базового напрямку і створення основи для подальшої конкретизації змісту загального правила у відповідних нормах права, принципи скеровують загальне направлення науки та права в цілому. Крім того, принципи забезпечують усунення правових прогалин, розв’язання суперечок та спорів, виступаючи при цьому своєрідними орієнтирами, ключовим спрямуванням.

Якщо говорити про принципи у фінансовому праві, то слід наголосити, що в даній галузі права принципи відіграють те ж саме значення, але з більш цільовим направленням на фінансову галузь та її інститути. Виокремлюючи податкове право як один із головних інститутів фінансового права, неможливо не охарактеризувати його принципи – імперативні базові ідеї, напрямки розвитку на спрямування, що складають основний зміст податкового права та відносин цього правового інституту [1, с. 97]. Питання актуальності принципів податкового права без сумніву завжди залишатиметься доцільним, хоч принципи самі по собі є сталим явищем, але з огляду на динамічні зміни податкового законодавства, та з прийняттям нових нормативних актів через призму сучасності принципи можуть трактуватися дещо по-іншому.